

MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY

Ph.D (Persian) I Semester Examinations Dec - 2025

پرچہ : نقد ادبی و تصحیح متون

PHPR102CCT-Literary Criticism and Textual Editing

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

ہدایات

یہ پرچہ سوالات تین حصوں پر مشتمل ہے: حصہ اول، حصہ دوم اور سوم۔ ہر جواب کے لیے لفظوں کی تعداد اشارۃ ہے۔ تمام حصوں سے سوالوں کا جواب دینا لازمی ہے۔

1- حصہ اول میں 10 لازمی سوالات ہیں۔ جو کہ معروضی سوالات / خالی جگہ پُر کرنا / مختصر جواب والے سوالات ہیں۔ ہر سوال کے لیے ایک نمبر مختص ہے۔
(1X10 = 10 Marks)

2- حصہ دوم میں آٹھ سوالات ہیں۔ اس میں سے طالب علم کو کوئی پانچ سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب دو سو لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 6 نمبر مختص ہیں۔
(6 X 5 = 30 Marks)

3- حصہ سوم میں پانچ سوالات ہیں۔ اس میں سیٹالب علم کو کوئی تین سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب پانچ سو لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 10 نمبر مختص ہیں۔
(10 X 3 = 30 Marks)

حصہ اول

1 -

- (i) - قدیم ترین سبکِ شعرِ فارسی چیست؟
- (ii) - استادِ حماسہ سرائیِ فارسی کیست؟
- (iii) - نسخہء ناقص الاول یعنی چہ نوعِ نسخہء خطی است؟
- (iv) - موضوعِ کتابِ "سبک شناسی" ملک الشعراء بہار مشہدی چیست؟
- (v) - در تصحیح نسخہء خطی، "رکابہ" چیست؟
- (vi) - "مطلع الانوار" در چہ نوعِ شعری است؟
- (vii) - گفت ما را ہفت وادی در رہ است
چون گذشتی ہفت وادی درگہ است
این شعر اثرِ کدام شاعر است؟

(viii) - کتاب "روضه الشهداء" ملا حسین واعظ کاشفی، در چه موضوع نوشت؟

(ix) - ذخیره معروف نسخه های خطی فارسی در شهر پتنه چیست؟

(x) - "بوستان سعدی"، در کدام بحر سروده شده است؟

حصه دوم

2 - نقد ادبی را معرفی کنید و اصول آن را توضیح بدهید.

3 - صنعت لف و نثر مرتب و غیر مرتب و صنعت تجنیس و خصائص آن را معرفی کنید و با مثالهای شعر فارسی نشان بدهید.

4 - کتابخانه های معروف و ذخایر نسخه های خطی فارسی در هند را معرفی کنید.

5 - نقش فلسفه در رباعیات عمر خیام را شرح بدهید.

6 - درباره خصائص اصناف شعر فارسی بنویسید.

7 - معرفی تشبیه و استعاره را با مثالهای شعر فارسی توضیح بدهید

8 - ارزش ترقیمه و رکبه در مراحل تدوین و تصحیح متون چیست؟ آن را شرح بدهید

9 - نسخه اساسی و پشتیبان را معرفی کنید.

حصه سوم

10 - ویژگی های صنف مثنوی را معرفی کنید و ارزش این صنف در ادبیات داستانی شعر فارسی را با مثالها شرح بدهید.

11 - سعدی شیرازی را چرا "پیمبر صنف غزل" می خوانند. محاسن ادبی غزلهای سعدی را با مثالها توضیح بدهید.

12 - ارزش علم عروض و صنائع لفظی و معنوی را با مثالها شرح کنید، و برای نقد و تصحیح متون شعری، چرا آشنایی با این مفید است؟

13 - سبکهای مختلف شعر فارسی را معرفی کنید، و ویژگیهای سبک هندی و شعرای معروف سبک هندی را نشان بدهید.

14 - ارزش نسخه های خطی را معرفی کنید و در مراحل تصحیح متون، برای فراهم آوردن نسخه های خطی، چطور فهرست ها و کیتلاگهای کتاب خانه ها کمک میکنند. با مثالها توضیح بدهید.